

Praktijkprikkel 2021-07

Praktijkprikkel (bijna) fouten na niet uitvoeren tweede controle bij VTGM

VMI ontvangt met grote regelmaat meldingen uit ziekenhuizen over (bijna) fouten door het niet uitvoeren van een tweede controle bij het voor toediening gereedmaken (VTGM) van medicatie.

Melding 1

Patiënt is onrustig. Het is druk op de afdeling en meerdere patiënten vragen aandacht. Een verpleegkundige maakt lorazepam klaar voor intraveneuze toediening. De verpleegkundige leest op het recept '1 ml' in plaats van '1 mg' en de patiënt krijgt een dosis van 1 ml van een ampul met sterkte 4 mg/ml toegediend. De conclusie van de verpleegkundige is dat dit voorkomen had kunnen worden. Men had tijd moeten vrijmaken voor het volgen van de voorgeschreven werkwijze met controle door een tweede persoon.

Melding 2

Voor het oplossen van cefuroxim moet de verpleging 'water voor injectie' toevoegen. De verpleegkundige kijkt niet goed en pakt een verkeerde flacon: in plaats van 'water voor injectie' wordt 'paracetamol voor injectie' gebruikt. Een tweede controle vindt niet plaats. De verpleegkundige meldt dat de flacons qua uiterlijk (formaat en kleurcodering van de cap) sterk op elkaar lijken. Als oorzaak wordt genoemd dat er per abuis een flacon paracetamol tussen de flacons water terecht is gekomen. Gelukkig wordt de fout vlak voor toediening ontdekt en wordt de foutieve toediening voorkomen.

Analyse

Het voor toediening gereedmaken van medicatie is omgeven met risico's. Om fouten te voorkomen is een dubbele controle door een tweede persoon op de berekening, de gebruikte materialen en het gereedgemaakte product noodzakelijk. In beide meldingen is daarvan afgeweken. In de eerste melding is de hectiek op de afdeling daaraan debet. In de tweede melding lijkt de verpleegkundige op de 'automatische piloot' te werken.

Aanbevelingen

Voor verpleegkundigen

- Laat je altijd bij het voor toediening gereedmaken van een geneesmiddel controleren door een collega.

Voor apothekers van zorginstellingen

- Bespreek met het management en/of in de geneesmiddelencommissie het belang van het consequent uitvoeren van een dubbele controle bij het voor toediening gereedmaken van geneesmiddelen. Stimuleer dat hierop beleid wordt gevoerd.
- Stimuleer dat in scholingsprogramma's voor verpleegkundigen aandacht wordt besteed aan het belang van de dubbele controle.
- Stimuleer dat in de medicatie-audits die worden uitgevoerd op de werkvloer aandacht wordt besteed aan de dubbele controle.